

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 177 (2017), **Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci**
(Luarea Crucii și urmarea lui Hristos)

Evanghelia: Marcu 8, 34-38; 9, 1*

Zis-a Domnul: „Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Că tot cel ce va voi să-și scape viața, O va pierde; iar cel ce-și va pierde viața pentru Mine și pentru Evanghelie, acela o va mântui. Că ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă și să-și păgubească sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său? Că tot cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos, de acela și Fiul Omului Se va rușina când va veni într-o slava Tatălui Său, cu sfinții îngeri“.

Și le spunea: „Adevăr vă grăiesc că sunt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu venind într-o putere“.

Desăvârșirea și Taina Crucii

Pr. Ioannis Romanides

(...) crucea, care este asumată de fiecare următor al lui Hristos, nu reprezintă, așa cum mulți cred, diversele probleme pe care omul le întâlnește în viață. Dimpotrivă, crucea este o încleștare activă pe care fiecare credincios și-o asumă pentru a păstra până la moarte ascultarea față de voia lui Dumnezeu prin care ajunge la îndumnezeire.

Mântuirea ființelor umane nu constă doar în răstignirea Domnului pentru ele și în dobândirea roadelor Jertfei de pe Cruce pentru satisfacerea dorințelor de fericire. Dimpotrivă, fiecare credincios ar trebui să se răstignească pe sine nu din obligație, ci din propria voință, întocmai precum Hristos, fiindcă doar prin această dorită răstignire de sine se ajunge la participarea la Taina Crucii, prin care omul este transformat dintr-o ființă egocentristă în prieten al lui Dumnezeu și Dumnezeu prin har.

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

Taina Crucii este, într-adevăr, identificată cu Jertfa pe Cruce a lui Hristos de pe Golgota, dar, de asemenea, se deosebește de aceasta fiindcă preexistă înaintea celei dintâi și lucrează împăcarea înaintea ei, adică înainte de Întrupare și chiar înainte de Legea lui Moise. Astfel, Vechiul Testament poartă mărturie pentru existența Dreptilor, prieteni ai lui Dumnezeu, înainte de Lege și după Lege, în timp ce Noul Testament face același lucru înainte de Răstignirea jertfelnică de pe Cruce.

Trebuie să se ia aminte la faptul că înainte de nimicirea celui care avusese stăpânire asupra morții, existau acei Prieteni ai lui Dumnezeu, care, prin harul lui Dumnezeu, nu se temeau de moarte, ci aveau îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu, o îndrăzneală ce depășește ascultarea servilă pentru a deveni o voință sinceră dedicată lui Dumnezeu. Cât despre împotrivirea lui Moise la amenințarea lui Dumnezeu că va nimici poporul, Clement al Romei scrie următoarele: “Și Moise a zis: «Nicidecum, Doamne! Iartă păcatul acestui neam sau șterge-mă din cartea celor vii!». O slugă vorbește cu îndrăzneală înaintea Domnului, cerând iertare pentru mulțime, sau dacă nu, să fie și el nimicit împreună cu ei” (Sfântul Clement al Romei, Epistola I-a către Corinteni 35). Tot astfel este și iubirea cu totul lipsită de egoism a lui Pavel, iubire care se vede atunci când Apostolul zice: “Căci aș fi dorit să fiu eu însumi anatema de la Hristos pentru frații mei, cei de un neam cu mine, după trup” (Romani 9, 3).

Iubirea deplină nu este doar mai presus de orice din lumea interesului pentru propria persoană, dar, totodată mai presus chiar și de grija pe care o are prietenul lui Dumnezeu pentru mântuirea proprie, atunci când se pune problema mântuirii celorlalți. Din această iubire lipsită de egoism a îndumnezeirii și din prietenia cu Dumnezeu se naște îndrăzneala Sfinților înaintea lui Dumnezeu. Sfinții sunt îndumnezeiți întru Hristos chiar mai înainte de mormânt și în această îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu își pune nădejdea poporul lui Dumnezeu când invocă mijlocirea Sfinților. Însuși Hristos vorbește despre această prietenie și îndrăzneală, care este întemeiată pe Taina Crucii, adică pe îndumnezeire, atunci când spune: “Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi. Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc. De acum nu vă mai zic slugi, că sluga nu știe ce face stăpânul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute. Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit să mergeți și roadă să aduceți, și roada voastră să rămână, ca Tatăl să vă dea orice-l veți cere în numele Meu. Aceasta vă poruncesc: să vă iubiți unul pe altul” (Ioan 15, 13-17).

Să se rețină aici, de asemenea, că roada nu este lucrarea pretinsă merituoasă sau lucrările harului irezistibil, așa cum franco-latinii cugetă, ci iubirea celor care se află în theosis, iubire care nu caută folosul său propriu ci este răstignită pentru aproapele, precum Hristos S-a răstignit. Faptele bune nu sunt suficiente prin ele însele ca să-l pregătească pe om să-L vadă pe Dumnezeu ca lumină. Faptele bune luate

separat, despărțite de har, sunt frunzele unui smochin uscat care nu aduce ca rod iubirea îndumnezeirii în Hristos; sunt un drum greșit care nu duce la întâmpinarea Mirelui cu candelile aprinse cu lumina dumnezeieștii slave și a dumnezeieștii Împărății, ci duce la starea celor cinci fecioare nebune, la cea a smochinului uscat și a omului care nu avea veșmântul de nuntă ce simbolizează răcirea harismei Duhului, stare pe care Sfântul Pavel ne îndeamnă să o evităm.

Ceea ce se spune despre slugi și prieteni capătă înțeles atunci când este abordată împărțirea generală a etapelor desăvârșirii. Sluga face voia lui Dumnezeu din frica de pedeapsă; angajatul lucrează pentru recompensă, în timp ce tot ceea ce face prietenul este o roadă a iubirii altruiste. Prin îndumnezeire sau vederea lui Dumnezeu, prietenul lui Dumnezeu atinge progresiv starea de nepătimire (lipsa păcatului), urcând în continuare treptele desăvârșirii. Astfel, el aduce multă roadă și roada va rămâne. Însă din punctul de vedere al lumii, această roadă poate părea lipsită de folos, mai ales când nu este însoțită de realizări remarcabile și folositoare sub aspect material, de care să se poată folosi mulți oameni. Lumea și Dumnezeu nu socotesc lucrurile după aceeași măsură. Taina Crucii răstoarnă criteriile omului firesc. Din acest motiv, oricine încearcă să tâlcuiască Evanghelia lui Hristos și Apostolul în duhul și criteriile unei anumite epoci, deci conform cu valorile și postulatele lumii, se pune pe sine în afara realității care este în Hristos și devine un sperjur față de făgăduința lepădării de diavol de la Botez și față de Mirungerea care îl sălășluiește în Taina Crucii și a Învierii ce aduce roadă în dumnezeiasca Euharistie. Toate lucrurile care sunt legitime în Hristos sunt dobândite doar prin Taina Crucii și a Învierii, adică întru slava și Împărăția care sunt după Hristos și nu după lume: “Adevărat, adevărat zic vouă că dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămâne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă. Cel ce își iubește sufletul îl va pierde; iar cel ce își urăște sufletul în lumea aceasta îl va păstra pentru viața veșnică” (Ioan 12, 24-25).

Sursa: **Pr. Ioannis Romanides**, Dogmatica patristică ortodoxă. O expunere concisă, Editura Ecclesiast, 2011

Vitamine duhovnicești

Omul este liber pe cât de sincer iubește

Libertatea e prețioasă numai după ce o pierzi. Sau cel puțin așa pare să gândească omul nostru. Omul toată viața lui caută să fie liber, dar nu-și dă seama de darul libertății decât atunci când e prea târziu. Libertatea este în trup dar și în inimă. Libertatea este în mișcare dar și în cuget, în inteligență. Omul este liber pe cât de deștept este, pe cât de sincer iubește, pe cât de atașat este de valorile cele înalte ale credinței. Suntem liberi în măsura în care ne asumăm misiunea pentru care ne-am născut, în măsura în care ne facem treaba cum se cuvine. A fi liber nu înseamnă

trândăveală și uitare de sine, înseamnă împlinirea destinului tău de om. Libertatea nu înseamnă să fac ceea ce vreau, căci, de multe ori, facînd ceea ce vrem, facem voia diavolului. Libertatea se cunoaște în discernământul omului, în capacitatea lui de a alege între bine și rău. Omul trebuie să conștientizeze faptul că numai în adevăr poate trăi liber, că în lumea aceasta este și multă amăgire, de care el trebuie să se ferească.

Sursa: **Părintele Iustin Pârvu**, *Daruri duhovnicești*, Ed. Eikon

Lumea - lumescul

Omul care s-a hotărât să iasă din calea păcatelor sau din gâlceava fărădelegilor, se va trezi deodată că i se vor ridica împotriva (2 Timotei 3, 12) trei vrăjmași, unul după altul. Iar vrăjmașii mântuirii sunt aceștia: lumea, trupul și diavolul. Pe aceștia îi arată ca atare toți Sfinții Părinți.

Prin "lume" se înțelege categoria păcatului, adică turma oamenilor necredincioși (Ioan 1, 10), cei ce din toată voia s-au unit cu sfaturile dracilor (1 Ioan 3, 8). E lumea pentru care nu s-a rugat Mântuitorul (Ioan 17, 9). E gura satului, gura vecinului și, de multe ori, gura și faptele celor dintr-o casă cu tine (Matei 10, 36). Aceștia, sau lumea, îți iartă orice ticăloșie ai face, oricât ai îndărăpta cu sufletul, dar nu te iartă nicidecum să le-o iei un pas înainte și să te faci mai bun. Oamenii aceștia ai lumii au o ciudată rușine de a fi buni. Bunătatea ta îi arde și se trudesesc să te scoată de vină cu tot felul de ponoase. "Lumea" e veacul viclean (Galateni 1, 4), placul oamenilor (Efeseni 6, 6) și slava deșartă (1 Ioan 2, 16). Gura lumii grăiește ale stăpânitorului ei (1 Ioan 5, 19). De aceea avem poruncă: "Nu iubiți lumea, nici cele din lume: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, care nu sunt de la Tatăl" (1 Ioan 2, 15-16).

Cine vrea să biruie această primă piedică în calea mântuirii, are la îndemână aceste trei: răbdarea, iertarea și rugăciunea.

Cine vrea să biruie lumea e dator să ia arma rar folosită a iertării, oricâte necazuri ar pătimi de la oamenii lumii acesteia, ca unul ce vede că frații săi stau legați într-o robie străină, în întunericul necunoștinței de Dumnezeu și de ei înșiși. Cine vrea să biruie lumea se roagă Tatălui său în ascuns sau în gând, pentru orice fiu al lui Dumnezeu, oricât de întunecată purtare ar avea și oricâte rele i-ar face.

Căci răbdarea răului, iertarea fraților și rugăciunea în ascuns au mare putere înaintea lui Dumnezeu, căci pentru ele biruie El în locul omului, întorcând spre bine cele pornite de la lume cu răutate. Stăruind în acestea te-ai făcut pricină de mântuire și pentru fratele tău din lume.

Sursa: **Părintele Arsenie Boca**, *mare îndrumător de suflete din sec. XX*, Ed. Teognost, Cluj-Napoca, 2002